

רשות המיסים בישראל
מחלקת שומה וביקורת
רח' כנפי נשרים 5, ים-1170
טל: 02-6559116/117
פקס: 02-6559553

י"ז בחשוון תשס"ה
01 בנובמבר 2004

מספרנו: 2551704

אל

פקידי השומה, רכזים, מפקחים ונותני אישורים
המעבידים ולשכות השירות

הנדון:-- חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12), התשס"ד – 2004
תיקון פקודת מס הכנסה מס' 138

ביום 24.3.2004 התקבל בכנסת חוק הפיקוח על עסקי ביטוח (תיקון מס' 12),
התשס"ד – 2004, אשר במסגרתו תוקנה פקודת מס הכנסה בתיקון עקיף (מס' 138).
התיקון נועד להתאים את הפקודה לשינויים שנקבעו בחוק הפיקוח על עסקי
הביטוח ולשינויים בשיעורי ההפקדה בקופות הגמל כפי שנקבע ע"י הממשלה ואשר
יבוא לידי ביטוי בתקנות קופות גמל.

ביום 30.6.2004 התקבל בכנסת תיקון נוסף לתיקון האמור, אשר במסגרתו תוקנו
טעויות סופר והוראות תחולה.

תחילתו של התיקון מיום 1.1.05 ואילך אלא אם נאמר אחרת.

להלן נפרט את השינויים בעקבות התיקון.

1. תיקון סעיף 1 לפקודה

במסגרת פסקה (2) להגדרת הכנסה מיגיעה אישית הוספה הכנסה נוספת
שתיחשב לאחר התיקון גם היא כהכנסה מיגיעה אישית והיא: קיצבת אובדן
כושר עבודה (ראה סעיף 2 להלן) המשתלמת לאדם שבחמש השנים שקדמו
לתחילת תשלום הקיצבה היתה מרבית הכנסתו החייבת מיגיעה אישית, אשר
מקורה באחד מאלה:

- א. קופת גמל לתגמולים.
- ב. קופת גמל לקיצבה.
- ג. פוליסת אובדן כושר עבודה שצורפה כנספח לפוליסה המהווה קופת
גמל לקיצבה או לתגמולים.

2. תיקון סעיף 3(א) לפקודה

סעיף 3(א) קובע כי יראו סכומים שהתקבלו עפ"י ביטוח מפני הפסד רווחים
כהכנסה לענין הפקודה. בתיקון הובהר כי הסעיף חל גם לעניין ביטוח מפני
אובדן כושר עבודה, המוגדר כביטוח מפני פגיעה בכושר העבודה, אובדן
ההשתכרות או הפסד רווחים, הנובעים ממחלה, מנכות או מתאונה.

תיקון סעיף 3(ה) לפקודה וביטול סעיף 3(ה) לפקודה

סעיף 3(ה) לפקודה קובע הוראות לענין כספים ששילם מעביד לקופת גמל לתגמולים עבור עובדו, בעוד שסעיף 3(ה) לפקודה קובע הוראות לענין הפקדות כאמור לקופת גמל לקיצבה.

במסגרת התיקון בוטל סעיף 3(ה) לפקודה ונקבעה בסעיף 3(ה) לפקודה הוראה אחרת שמתייחסת הן לסכומים ששילם מעביד בעבור עובדו לקופת גמל לתגמולים והן לסכומים ששילם המעביד לקופת גמל לקיצבה.

הגדרת "סכום התקרה" בסעיף תוקנה, ונקבעה תקרה לפטור ממס לתשלומי מעביד לקופת גמל לתגמולים ולקיצבה בגין מרכיב התגמולים, כמפורט להלן:

א. על סכומים המשולמים לקופת גמל לקיצבה, תהיה התקרה סכום השווה לארבע פעמים השכר הממוצע במשק.

ב. על סכומים המשולמים לקופת גמל לתגמולים, תהיה התקרה סכום השווה לחלק השנים עשר של תקרת ההכנסה המזכה.

אולם, אם שולמו עבור עובד סכומים הן לקופת גמל לקיצבה והן לקופת גמל לתגמולים, תהיה התקרה להפקדה בקופת גמל לתגמולים סכום השווה לארבע פעמים השכר הממוצע במשק בהפחתת המשכורת שבשלה הופקדו כספים ע"י המעבידים לקופת גמל לקיצבה, ובלבד שהסכום לא יעלה על החלק השנים עשר של תקרת ההכנסה המזכה.

הוראה זו נקבעה במטרה למנוע כפל הטבות מס בהפקדות לקופות גמל לתגמולים ולקופות גמל לקיצבה ולהעניק העדפה לחיסכון פנסיוני בקופות גמל לקיצבה. תוצאת הוראה זו היא שהתקרה הכוללת הפטורה ממס בהפקדות לקופות גמל לקיצבה ולתגמולים יחד, לא תעלה על סכום השווה לארבע פעמים השכר הממוצע במשק.

הנוסח המתוקן של סעיף 3(ה) לפקודה מבהיר גם כי התקרה לתשלומים הפטורים ממס, בעת ההפקדה לקופת גמל, חלה על כל הפקדות המעבידים לקופות גמל לתגמולים ולקיצבה.

עוד נקבע בהגדרת "השיעור להפקדה" כי שיעור זה יהיה הנמוך שבין השיעור הקבוע בכללים להפקדה על חשבון מרכיב תגמולי המעביד, או השיעור ממשכורתו של העובד שאותו הפקיד המעביד בקופת גמל על חשבון מרכיב תגמולי המעביד.

.4

תיקון סעיף 9(17) לפקודה

סעיף 9(17) לפקודה קובע פטור ממס לסכומים שקיבל עובד מקופת גמל לתגמולים עד גובה תשלומיו של המעביד לאותה קופת גמל.

בתיקון נקבע כי הפטור לא יחול על כספים שהתקבלו עפ"י ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, וזאת במטרה להשוות את דין הביטוח האמור, הנרכש ע"י קופת גמל לתגמולים, לדין ביטוח דומה שנרכש ע"י קופת גמל לקיצבה, שם הקיצבה חייבת במס בכפוף להוראות סעיף 9א לפקודה.

כמו כן, בסעיף 9(17) לפקודה תוקנה ההפניה לסעיף 3(ה1) לפקודה, וזאת לאור התיקון המפורט בסעיף 3 לעיל.

התיקון בסעיף 9(17) לפקודה יחול לגבי כספים שקיבל עובד עפ"י ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, בשנת המס 2005 ואילך ואולם הוראות הסעיף, בנוסחו ערב התיקון, ימשיכו לחול לגבי כספים שיקבל העובד עפ"י הביטוח, בסכום חד פעמי, לאחר תחולתו של התיקון, בשל מקרה ביטוח שאירע לפני תחילתו של התיקון.

.5

תיקון סעיף 32 לפקודה

בסעיף 32 לפקודה, שעניינו ניכויים שאין להתירם בבירור הכנסתו החייבת של אדם, הוספה פיסקה (14). בפיסקה זו נקבעה מגבלה לפיה אין להתיר ניכוי של הוצאה לרכישת ביטוח מפני אובדן כושר עבודה.

יחד עם זאת, נקבע כי במקרים שבהם ההכנסה שלגביה נרכש הביטוח היא הכנסה מעסק או ממשלח יד או שהיא הכנסת עבודה, יותר ניכוי בשל הוצאה לרכישת הביטוח שהיא בסכום עד 2.5% מאותה הכנסה שהיא הכנסה חייבת, ובלבד שהביטוח שנרכש הוא "ביטוח מועדף".

לענין זה, הוגדר "ביטוח מועדף" – ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, ואם נרכש הביטוח בטרם מלאו למבוטח 60 שנים והתקיימו לגבי הביטוח גם שני אלה:

1. תקופת הביטוח, למעט ביטוח קבוצתי, נמשכת עד שימלאו למבוטח 60 שנים לפחות.

2. אם יקרה מקרה הביטוח בטרם ימלאו למבוטח 60 שנים, ישתלמו הכספים על פי הביטוח ממועד קרות מקרה הביטוח ועד תום תקופת אובדן כושר עבודתו או עד שימלאו למבוטח 60 שנים לפחות, לפי המוקדם.

במטרה למנוע כפל הטבות מס, נקבע כי מהשיעור האמור (2.5%) יופחת השיעור הנוסף שהופקד לקופת הגמל על ידי המעביד העולה על שיעור של 5% ממשכורתו של העובד, כך שסך כל התרת ההוצאה/הניכוי בשל הפקדות לקופת גמל לעמית שכיר ובשל אובדן כושר עבודה לא תעלה על 7.5%.

6.

תיקון סעיף 45 לפקודה

סעיף 45 לפקודה עוסק בזיכוי ממס להפקדות בקופות גמל או לרכישת כיסוי ביטוחי מפני סיכון מוות.

בתיקון הובהר כי הזיכוי המוענק בשל רכישת ביטוח חיים הוא למרכיב הביטוחי מפני סיכון מוות ולא למרכיב החיסכון המשולם בביטוח החיים.

כמו כן, תוקן סעיף 45(ד) לפקודה, ונקבע כי הסכום הכולל שבשלו יינתן זיכוי בעד סכומים ששולמו כאמור בסעיף 45 לפקודה, לא יעלה על הגבוה מבין אלה:

1. סכום של 1,632 ש"ח

2. הסכום הנמוך מבין אלה:

א. הסכומים ששולמו לביטוח חיים כאמור בסעיף 45(א)(1) לפקודה ולקופות גמל כאמור בסעיפים 45(א)(2) ו-45(ב) לפקודה.

ב. לגבי יחיד שלא היתה לו בשנת המס הכנסת עבודה – 5% מהכנסתו המזכה.

לגבי יחיד שהיתה לו בשנת המס הכנסת עבודה – 7% מהכנסתו המזכה, ובלבד שהזיכוי שיינתן, לגבי סכומים ששולמו לביטוח חיים כאמור בסעיף 45(א)(1) לפקודה ועל הכנסה שאינה מעבודה, לא יעלה על 5% מהכנסתו המזכה של היחיד.

לענין זה, הכנסה מזכה – כהגדרתה לאחר התיקון, כמפורט בסעיף 7 להלן.

7.

תיקון סעיף 47 לפקודה

סעיף 47 לפקודה תוקן ונקבע כי ההכנסה המזכה תהיה כדלקמן:

א. לגבי יחיד שהיתה לו רק הכנסת עבודה – עד לסכום של 84,000 ₪ לשנה.

ב. לגבי יחיד שלא היתה לו הכנסת עבודה – עד לסכום של 118,800 ₪ לשנה.

ג. לגבי יחיד שהיו לו הכנסת עבודה והכנסה שאינה הכנסת עבודה, בשל הכנסת עבודה – עד לסכום של 84,000 ₪ לשנה ובשל הכנסה שאינה הכנסת עבודה – עד לסכום של 118,800 ₪ בניכוי הכנסת העבודה שלו, או בניכוי סכום של 84,000 ₪, לפי הנמוך מביניהם, ובלבד שתובא בחשבון, תחילה, הכנסת העבודה שלו.

8. הוראות מעבר – לשנת המס 2004

כאמור תחולתו של התיקון מיום 1.1.2005. אולם, נקבע עוד כי תחילתו של התיקון בסעיף 45א(ד) לפקודה, כמפורט בסעיף 6 לעיל, הינה מיום 1.1.2004 ואילך, רק לענין סכומים ששילם עמית שכיר לקרן גרעונית.

קרן גרעונית היא אחת מאלה:

1. מבטחים מוסד לביטוח סוציאלי של העובדים בע"מ;
2. קרן מקפת מרכז לפנסיה ותגמולים אגודה שיתופית בע"מ;
3. נתיב – קרן הפנסיה של פועלי ועובדי מפעלי משק הסתדרות בע"מ;
4. קרן ביטוח ופנסיה לפועלים חקלאיים ובלתי מקצועיים בישראל – אגודה שיתופית בע"מ;
5. קרן הביטוח והפנסיה של פועלי בנין ועבודות ציבוריות א.ש. בע"מ;
6. קרן הגמלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ;
7. קופת הפנסיה של עובדי הדסה בע"מ בניהול מיוחד;
8. קרן גמלאות של חברי אגד בע"מ בניהול מיוחד.

ב ב ר כ ה

אילי פיטרמן, רו"ח (משפטן)
מנהל אגף בכיר לשומה וביקורת